

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DUOMENŲ ATVĖRIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių rajono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) duomenų atvėrimo taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – užtikrinti, kad Savivaldybė ir jai pavaldžios įstaigos didintų turimų duomenų bei informacijos prieinamumą ir taip puoselėtų skaidrų Savivaldybės valdymą, skatintų gyventojų įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus ir gerintų verslo plėtros galimybes. Taisyklės įgyvendina Savivaldybės Informacinių technologijų skyrius.

2. Vadovaudamasi taisyklėmis Savivaldybė siekia:

2.1. inicijuoti disponuojamų duomenų informacijos atvėrimą ir publikavimą Šiaulių rajono savivaldybės interneto svetainėje www.siauliuraj.lt;

2.2. tai daryti atvirais formatais, leidžiančiais atveriamus duomenis bei informaciją rasti, atsisiųsti, indeksuoti, rūšiuoti ir pakartotinai naudoti, naudojantis populiariausiais internetiniais paieškos įrankiais ir programine įranga;

2.3. informaciją teikti laikydamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimų.

3. Taisyklės reglamentuoja Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenų atvėrimo Savivaldybės interneto svetainėje www.siauliuraj.lt organizavimą, administravimą ir plėtojimą.

4. Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenų atvėrimo proceso svarbiausi uždaviniai:

4.1. nustatyti bendruosius techninius reikalavimus atveriamiems Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenims;

4.2. užtikrinti kokybišką visuomenės informavimą apie atveriamus Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenis;

4.3. sukurti Savivaldybės atvirų duomenų rinkmenų sąrašą;

4.4. sukurti Savivaldybės atvirų duomenų platformą.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **atviri duomenys** – Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų veiklos duomenys, viešai publikuojami Savivaldybės interneto svetainėje atviruoju formatu;

5.2. **atvirų duomenų naudotojai** – įstaigos, įmonės, verslas, visuomenė, institucijos ir pan.;

5.3. **atvirų duomenų rinkmenų sąrašas** – Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atvertinų duomenų rinkmenų sąrašas;

5.4. **atvirų duomenų platforma** – techninis sprendimas, skirtas Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atvirų duomenų publikavimui Savivaldybės interneto svetainėje www.siauliuraj.lt;

5.5. **atvirų duomenų teikėjai** – Savivaldybės struktūriniai padaliniai, į struktūrinius padalinius neįeinantys specialistai bei Savivaldybei pavaldžios įstaigos;

5.6. **atvirų duomenų brandos lygiai** – duomenų atvėrimo įvertinimas, leidžiantis apibūdinti kokybinius duomenų prieinamumo, automatinio nuskaitymo ir galimybių juos pakartotinai naudoti aspektus. Skiriami penki brandos lygiai:

5.6.1. I brandos lygis: turinys publikuojamas interneto svetainėje (bet kokių formatu) pagal atvirą leidimą pakartotinai naudoti informaciją;

5.6.2. II brandos lygis: turinys teikiamas struktūrizuotų duomenų, o ne skenuotų dokumentų forma;

5.6.3. III brandos lygis: turinys teikiamas atviruoju formatu (pvz. CSV, o ne „Excel“);

5.6.4. IV brandos lygis: teikiant duomenis, žymėjimui naudojami URI elementai, kad vartotojai galėtų sukurti nuorodas į šiuos duomenis;

5.6.5. V brandos lygis: pateikiami duomenys siejami su kitų institucijų ar įstaigų atvirais duomenimis;

5.7. **atviras formatas** – tai duomenų rinkmenos formatas, kuris nepriklauso nuo platformos ir yra prieinamas visuomenei be jokių apribojimų, kurie galėtų trukdyti pakartotinai naudoti duomenis, – HTML, XML, CSV, JSON, XHTML ir kitų tipų bylos;

5.8. **atviras leidimas pakartotinai naudoti informaciją** – dokumentas, kuris be apribojimų arba tik su keliais apribojimais suteikia prieigos, pakartotinio naudojimo ir platinimo teises atvirų duomenų naudotojams;

5.9. Savivaldybės **institucija** – Šiaulių rajono savivaldybės administracija;

5.10. **pareiškėjas** – Lietuvos Respublikos pilietis, valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės susitarimą, pilietis, užsienietis, turintis leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje, ar šių asmenų grupė, Lietuvos Respublikos juridinis asmuo, juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, įregistruotos valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės susitarimą, ar jų atstovybės ir filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje.

III SKYRIUS DUOMENŲ ATVĖRIMAS

6. Savivaldybė bei Savivaldybei pavaldžios įstaigos turi atverti visus savo veiklos duomenis ir informaciją, išskyrus atvejus, kai informacijos publikavimas gali pažeisti teisę į asmens privatumą, komercinio konfidencialumo susitarimus, atskleisti valstybės paslaptį, daryti žalą valstybės saugumui ir kitus įstatymuose numatytus atvejus.

7. Atveriami duomenys ir informacija turi apimti, bet neapsiriboti:

7.1. Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio informacija;

7.2. Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų biudžetinė informacija, kurioje išsamiai nurodomi gautų lėšų šaltiniai ir jų naudojimo paskirtis;

7.3. Savivaldybei ir jai pavaldžių įstaigų veiklos duomenys ir informacija;

7.4. nekilnojamojo turto sandoriai (kurių atskleidimas galimas);

7.5. viešų susitikimų protokolai;

7.6. duomenys ir informacija apie vykdomus ir planuojamus Savivaldybės projektus;

7.7. viešųjų pirkimų informacija;

7.8. rengiami ir išduoti statybų leidimai;

7.9. naudotojų prašomi duomenys ir informacija;

7.10. darbuotojų pareigybių aprašymai ir darbo reglamentai;

7.11. įsiteisėję teismų sprendimai, kuriuose konstatuojami teisės aktų pažeidimai įstaigoje, taip pat informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl šių teisės pažeidimų;

7.12. teisės aktai, jų projektai ir veiklos reglamentai, priimti Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų.

8. Atvirų duomenų rinkmenų sąrašė nurodoma:

8.1. atvertinų duomenų ir informacijos rinkmenų pavadinimai;

8.2. šių rinkmenų atvėrimo (publikavimo Savivaldybės atvirų duomenų platformoje) data;

8.3. šių rinkmenų atnaujinimo periodiškumas valandomis, dienomis, savaitėmis arba mėnesiais;

8.4. jei ketinama atverti I arba II brandos lygio duomenis, turi būti nurodoma, kada planuojama tokius duomenis ar informaciją pateikti III ar aukštesniu duomenų brandos lygiu.

9. Atvirų duomenų rinkmenų sąrašą sudaro Informacinių technologijų skyrius. Atvirų duomenų rinkmenų sąrašas turi būti publikuojamas Savivaldybės atvirų duomenų platformoje.

10. Atvirų duomenų rinkmenų sąrašas sudaromas remiantis šiais kriterijais:

10.1. disponuojamų Savivaldybės ar jai pavaldžių įstaigų duomenų ir informacijos tikslumas bei patikimumas;

10.2. gautų visuomenės užklausų pateikti duomenis ir informaciją skaičius;

10.3. atvertinų duomenų ir informacijos reikšmė didinant Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų skaidrumą, efektyvumą ir paslaugų teikimo kokybę;

10.4. atvertinų duomenų ir informacijos reikšmė įgyvendinant Savivaldybės išsikeltus strateginius tikslus;

10.5. potenciali atvertinų duomenų ir informacijos ekonominė nauda.

11. Savivaldybės atvirų duomenų platforma gali būti Savivaldybės interneto svetainės <http://www.siauliu raj.lt> integruota dalimi arba atskira (išorine) platforma. Jei naudojama atskira (išorinė) platforma, Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų interneto svetainėse turi būti publikuojamos nuorodos į Savivaldybės atvirų duomenų platformą ir jos turinį.

12. Savivaldybės atvirų duomenų platformoje turi būti:

12.1. publikuojami Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atviri duomenys, nurodyti šių Taisyklių 6 ir 7 punktuose;

12.2. galimybė interneto vartotojams teikti prašymus gauti Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenis ir informaciją. Jei yra naudojama atskira (išorinė) platforma, vartotojams turi būti nurodyta, kaip pateikti prašymą gauti informaciją Savivaldybės interneto svetainėje;

12.3. nuorodos į kitų duomenų teikėjų atvertas duomenų rinkmenas, kai yra išvelgiama nauda susieti tokią informaciją;

12.4. informacija, nusakanti būdus, kuriais galima išsakyti nuomonę Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų atvertų duomenų klausimais. Jei yra naudojama atskira (išorinė) platforma, vartotojams turi būti nurodyta, kaip galima išsakyti nuomonę Savivaldybės interneto svetainėje;

12.5. pateikiami duomenų metaduomenys, kurių pateikimo formą ir standartus nustato Informacinių technologijų skyrius.

13. Savivaldybės atvirų duomenų platformoje publikuojamus duomenis ir informaciją atvirų duomenų naudotojai gali naudoti pakartotinai, kaip nustatyta įstatymuose ir kituose teisės aktuose bei jų pagrindu suformuluotame Savivaldybės atvirajame leidime pakartotinai naudoti informaciją.

14. Savivaldybės atviras leidimas pakartotinai naudoti informaciją suteikia teisę pareiškėjui be atskiro institucijos sutikimo gautą informaciją:

14.1. viešai skelbti bet koku būdu, taip pat padaryti ją viešai prieinamą internetu ar kitais elektroninių ryšių tinklais;

14.2. atgaminti bet kokia forma ar būdu;

14.3. versti į kitas kalbas;

14.4. adaptuoti, apdoroti ar kitaip perdirbti;

14.5. platinti ir kitaip teikti (perduoti) tretiesiems asmenims.

15. Iš institucijos gauta informacija negali būti iškraipoma ir (arba) naudojama siekiant tiesiogiai reklamuoti produktus ar paslaugas arba siekiant sudaryti prielaidą, kad produktas ar paslauga yra institucijos remiami ar kitaip skatinami, taip pat naudojama neteisėtais, nedorais, apgaulingais, nesąžiningais tikslais ar remiant tokius tikslus ir naudojama taip, kad klaidintų trečiuosius asmenis.

16. Pareiškėjas, pakartotinai naudodamas iš institucijos gautą informaciją, privalo nurodyti informacijos šaltinį ir datą, kada informacija buvo gauta, taip pat užtikrinti, kad nebus pažeistos kitų asmenų teisės ir teisėti interesai.

17. Savivaldybės atviras leidimas pakartotinai naudoti informaciją ir nuoroda į Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš savivaldybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymą yra skelbiami viešai Savivaldybės interneto svetainėje ir (jei naudojama) atskiroje (išorinėje) Savivaldybės atvirų duomenų platformoje.

18. Informacija pakartotinai naudoti teikiama neatlygintinai, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

19. Esant būtinybei atlyginimo už informacijos teikimą dydis nustatomas remiantis įstatymais ir kitais teisės aktais. Atlyginimo už informacijos (taip pat ir pagal individualius pareiškėjo poreikius) teikimą dydis, jo apskaičiavimo pagrindas, kriterijai ir atlyginimo mokėjimo tvarka turi būti skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje.

20. Savivaldybės atvirumo ataskaita – tai metinis dokumentas, kurį rengia Informacinių technologijų skyrius;

21. Ataskaitą Savivaldybės administracijos direktoriui kiekvienų metų spalio mėnesį pristato Informacinių technologijų skyriaus vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

22. Ataskaitoje turi būti pateikiama:

22.1. praėjusių metų statistinė duomenų atvėrimo informacija;

22.2. pagrindas, kuriuo vadovaujantis buvo atverti Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenys ir informacija;

22.3. teisės aktai, kurie buvo pakeisti siekiant padidinti Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenų ir informacijos prieinamumą visuomenei;

22.4. sprendimai, atlikti siekiant gerinti Savivaldybės priimamų teisės aktų prieinamumą vadotojams;

22.5. veiksmai, atlikti siekiant supažindinti visuomenę su atvertais Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenimis ir informacija;

22.6. veiksmai, atlikti siekiant paskatinti visuomenę aktyviai įsitraukti į savivaldos sprendimų priėmimo procesus, pasitelkiant elektroninius sprendimus, ypač elektroninės demokratijos priemones;

22.7. siūlymai didinti ir skatinti gyventojų įsitraukimą į vietos savivaldą pasitelkiant elektroninius sprendimus;

22.8. siūlymai gerinti Savivaldybės vidaus veiklos našumą;

22.9. siūlymai pasitelkti elektroninius sprendimus siekiant gerinti Savivaldybės padalinių ir Savivaldybei pavaldžių įstaigų bendradarbiavimą su visuomenės atstovais bei kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis.

IV SKYRIUS

DUOMENŲ ATVĖRIMO ĮGYVENDINIMAS

23. Už Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenų atvėrimą yra atsakingas Informacinių technologijų skyrius:

23.1. sudaro ir periodiškai atnaujina bei papildo Savivaldybės duomenų rinkmenų sąrašą Savivaldybės padalinių bei pavaldžių įstaigų pateiktais duomenimis;

23.2. nustato duomenų rinkmenų atvėrimo terminus ir jų atnaujinimo periodiškumą;

23.3. atveria duomenis naudojamoje Savivaldybės atvirų duomenų platformoje;

23.4. automatizuotu arba rankiniu būdu užtikrina atvertų duomenų atnaujinimo Savivaldybės atvirų duomenų platformoje periodiškumą;

23.5. didina atvertų duomenų brandos lygį;

23.6. administruoja elektroninio pašto adresą atviriduomenys@siauliuraj.lt;

23.7. atsako į gyventojų užklausas atvirų duomenų tema;

23.8. kai tai neprieštarauja galiojantiems įstatymams ir kitiems teisės aktams, pateikia gyventojų prašomus ir dar neatvertus Savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų duomenis ar jų rinkmenas, juos publikuoja viešai Savivaldybės atvirų duomenų platformoje;

23.9. atsižvelgdamas į gyventojų atgalinį ryšį ir jo pagrindu tobulina duomenų atvėrimo techninius ir šio proceso administracinius aspektus;

23.10. rengia Savivaldybės atvirumo ataskaitą, kaip nustatyta šių Taisyklių 22 punkte.

24. Savivaldybės padaliniai ir Savivaldybei pavaldžios įstaigos privalo teikti Informacinių technologijų skyriui duomenis kaip numatyta šių taisyklių 6 punkte bei bendradarbiauti su Informacinių technologijų skyriumi duomenų atvėrimo klausimais.
